

Europos Parlamento (EP) narių Rasos Juknevičienė ir Andrius Kubilius savaitės aktualijų apžvalgą iš Strasbūro pradėjo sveikinimais Lietuvos Vyriausybei dėl priimto biudžeto, kuris sukonstruotas taip, kad padėtų žmonėms išgyventi energetinę ir kainų krizę.

„Gaila, kad visa tai buvo uždengta visokiomis perturbacijomis ir visokiomis įtampėlėmis, bet visa tai yra kasdienybės dulkės, jos praeina ir po kurio laiko jų niekas nebeatsimins. O esminiai dalykai išlieka“, – sakė R. Juknevičienė. Ji taip pat pasidžiaugė Vyriausybės lyderyste ir tuo, kad mūsų lyderiai pastebimi (pvz., Ingridos Šimonytės pavardės nuskambėjimas kalbant apie galimus kandidatus į NATO vadovus).

Europarlamentarai aptarė šią savaitę Europos Parlamente priimtą rezoliuciją dėl Rusijos paskelbimo terorizmą remiančia valstybe, dėl kurios buvo daugybė įtampų tarp frakcijų. A. Kubilius buvo vienas šios rezoliucijos rengėjų ir ELP frakcijos derybininkas.

EP narės R. Juknevičienės teigimu, turbūt mažai ką nustebino V. Uspaskich ir S. Jakeliūno balsavimai. „Pirmajam neleidžia šeimininkai – nebalsavo, o antrasis dar dirbdamas LR Seime balsuodavo (dėl NATO, dėl Lietuvos karių siuntimo į misijas ir t.t.) labiau į Kremliaus pusę“, – pažymėjo europarlamentarė.

R. Juknevičienė pasiteiravo A. Kubiliaus, kokią įtaką turės ši rezoliucija. Europarlamentaras pirmiausia įvardijo svarbią joje esančią formuluotę: „EP pripažino, kad Rusija yra terorizmą remianti valstybė ir Rusija yra valstybė, kuri naudoja terorizmo metodus ir priemones“. „Pavadinimas yra pakankamai tikslus, nes Rusija remia terorizmą Sirijoje, matomi tos paramos požymiai ir Ukrainoje, bendradarbiauja su Šiaurės Korėja, Iranu, o taip pat Rusija tiesiogiai naudoja terorizmo priemones, yra susitapatinusi su terorizmu, kaip jis yra apibrėžiamas, todėl režimą galima vadinti teroristiniu, o jei šalį valdo teroristinis režimas, tai šalį galima vadinti teroristine valstybe. Nes kai šalį valdo komunistai ar fašistai, režimą vadiname komunistiniu arba fašistiniu, o šalį – komunistine arba fašistine. Tai lingvistiniai dalykai.

Svarbiausia, kokios yra tokio pripažinimo pasekmės. Šioje vietoje galima matyti dviejų krypčių pasekmes: juridines ir politines. ES nėra tokio reglamento, kuris pasakytų, kas juridiskai turi vykti su tokia valstybe, kaip turi keistis santykiai, kas jai turi būti pritaikoma, tuo atveju, jei valstybė yra pripažįstama teroristine valstybe, naudojančia teroristinius metodus, kas turi būti padaryta su Rusija ir pan. Mes primygtinai reikalaujame, kad tokį teisės aktą parengtų Europos Komisija su Taryba, čia dalyvaus ir EP. Tokiame akte, mano nuomone, keletas akcentų galėtų būti perkelta iš to, ką turi JAV, t.y. antrinių sankcijų tokiai

valstybei taikymas – trečiųjų šalių prekyba, eksportas, importas gali būti reikšmingai apribotas ir antra – tokios šalies valstybiniam turtui nuimamas tarptautinis imunitetas“, – siūlo A. Kubilius.

Pasak jo, tokiu atveju tą turtą galima nusavinti ir įvairiais būdais panaudoti, pvz., Rusijos centrinio banko rezervai, siekiantys virš 300 milijardų eurų, galėtų būti nusavinti ir panaudoti Ukrainos atstatymui. Pasak politiko, tai, kad už šią rezoliuciją pasisakė 83 proc. dalyvavusių balsavime rodo, jog yra stipri dauguma, su kuo turi skaitytis visos ES institucijos.

A.Kubilius su U4U delegacija kitą savaitę vyks į Švediją, kuri kitąmet pradeda pirmininkavimą ES, tad keli klausimai, kurie bus aptariami, yra labai aiškūs – Rezoliucijos įgyvendinimas, Ukrainos integracijos į ES spartinimas, specialaus tribunolo karo agresijos nusikaltimams tirti kūrimas.

A.Kubiliaus, teigimu, politinės priimtose rezoliucijos pasekmės yra aprašytos rezoliucijoje: gilinti Rusijos politinę tarptautinę izoliaciją, įskaitant narystės JT Saugumo Taryboje stabdymą. Tam savo kalboje JT rugsėjį pritarė ir ET pirmininkas Šarlis Mišelis (Charles Michel), kurio nuomone, jei šalis JT narė pradeda karą prieš kitą JT šalį, jos narystė Saugumo Taryboje turi būti stabdoma automatiškai.

„Ir tai klausimas, ne kaip nubausti Rusiją, o kaip apsaugoti JT autoritetą. Taip pat turi būti žeminami diplomatiniai santykiai su Rusija. Lietuva čia viena pirmieji. Ir nors G. Landsbergiui už tai, kad išsiuntė Rusijos ambasadorių, buvo paskelbta interpeliacija, tačiau dabar jau EP reikalauja, kad visos šalys eitų tokiu keliu. Taip pat ES turi veikiantį teroristinių organizacijų sąrašą ir rezoliucija reikalauja, kad į jį būtų įrašyta: *Wagner* grupė, *kadyroviečių* grupuotė ir kitos *proxy* karinės grupės, kurias finansuoja Rusijos Federacija. Toliau seka kitos juridinės ir finansinės pasekmės: išplėsti ir gilinti sankcijų mechanizmą, įtraukiant naujas institucijas, naujus darinius į sankcijų paketą, kurį ES taiko Rusijai, pvz., įtraukti visas Dūmos partijas, jei jas taip galima vadinti. Na ir, žinoma, tribunolas“, – apibendrino EP narys.

R.Juknevičienė sakė, jog A. Arestovičius šią rezoliuciją pavadino „branduoline bomba politikoje, nes ji pralaužia labai daug ledų“. Pasak jos, tai galimai paskatins ir amerikiečius priimti tam tikrus sprendimus.

„Tai gali turėti pakankamai reikšmingą įtaką ir tam politiniam ir verslo elitui, kuris yra aplink Kremlių, nes čia pasakymas yra paprastas – supraskite, kad biznio kaip anksčiau („business as usual“) nebebus, su Putinu, su karu, su terorizmu – nebebus. Tad arba jūs

keičiate situaciją, jei norite grįžti į kažkokį ryšį su globalia ekonomika ir Vakarais, arba jūs darykite išvadas apie Rusijai grėsiančias bėdas. Atrodo, kad Kremlius sureagavo labai rimtai – dar nėra buvę tokios kibernetinės atakos prieš EP, kokią Kremlius suorganizavo po rezoliucijos priėmimo“, – pasakojo A. Kubilius, bei papildė, kad, ukrainiečių nuomone, trečiadieninė raketų ataka Kyjive taip pat yra Kremliaus atsakas į EP priimtą rezoliuciją. Toks atsakas rodo, kad EP veiksmai Rusijai labai skausmingi.

Šią savaitę priimta ir kitų svarbių sprendimų.

„Priimtas svarbus raportas dėl ES plėtros – „plėtra grįžo į ES darbotvarkę, ko nebuvo iki karo. Plėtra turėtų būti vienu svarbiausių darbotvarkės klausimų“, – sakė R. Juknevičienė.

„Plėtra yra vienas iš svarbiausių ES geopolitinių instrumentų. Turi būti gražinta ir dinamika, ir ambicija į šią politiką“, – kalbėjo A. Kubilius, buvęs šešėliniu (angl. shadow rapporteur), tačiau ne šešėlyje buvusiu, raporto rengėju. Šio etapo plėtra, su Vakarų Balkanų šalimis, ir su Ukraina, ir su Moldova, ir su Sakartvelu, pasak A. Kubiliaus, turi būti baigta iki šio dešimtmečio pabaigos – tai yra įtvirtinta raporte. Taip pat patvirtinta 18 milijardų parama Ukrainos finansų sistemai funkcionuoti.

Taip pat buvo aptartas ELP frakcijoje patvirtintas A. Kubiliaus parengtas vadinamasis politikos dokumentas (angl. policy paper) dėl Ukrainos – suformuluota frakcijos nuomonė, politinės išvalgos, kas laukia toliau, remiant Ukrainą, dokumente siūloma pereiti prie sisteminių sprendimų.

